

Nationaal Isolatie Programma

**Lokale aanpak isolatie
koopwoningen**

**Energie besparen in
Olst-Wijhe**

Inhoud

<i>Samenvatting</i>	3
<i>Lijst met afkortingen</i>	3
1. Inleiding	4
2. Gemeentelijke doelstelling en doelgroepen	4
3. Organisatie	5
4. De subsidie en de uitvoering	6
5. Planning en capaciteit	9
6. Risico's en beheersmaatregelen	11
Bijlage 1: Programma en actielijnen Specifieke Uitkering NIP	12
Bijlage 2 Regelingen en subsidies	13
Bijlage 3: Isolatiemaatregel waarvoor subsidie verkregen kan worden.	15
Bijlage 4: Stakeholders en fysieke & digitale hulpmiddelen	16
Bijlage 5: Voorbeeld verwerkersovereenkomst	17

Samenvatting

In 2050 moet heel Nederland energie Neutraal zijn. Dit betekent onder andere dat we geen gebruik meer maken van fossiele brandstoffen zoals aardgas om onze woningen te verwarmen. Dit is een enorme opgave waarbij iedereen een steentje moet bijdragen. Een actie die altijd zinvol is en waar niemand spijt van krijgt is het isoleren van de woning. Om inwoners hierbij te ondersteunen biedt het Rijk subsidie aan waarmee gemeenten hun inwoners financieel kunnen ondersteunen. Zij doen dit vanuit het Nationaal Isolatie Programma. De gemeente Olst-Wijhe vroeg deze subsidie aan en is inmiddels toegekend. In dit plan van aanpak staat beschreven hoe we onze inwoners willen ondersteunen bij het isoleren van hun woning.

Lijst met afkortingen

DBL	Duurzaam Bouwloket
CBS	Centraal Bureau voor Statistiek
ISDE	Investeringssubsidie duurzame energie
Lage energie labels	Energie labels D, E, F en G of vergelijkbare energetische staat
NIP	Nationaal isolatieprogramma
SMP	Soorten Management Plan
SpUk	Specifieke Uitkering
team C&V	Team Communicatie en Voorlichting
team BOR	Team Beheer Openbare Ruimte
team WIZ	Team Werk Inkomen en Zorg
WOZ	Waardering onroerende zaken

1. Inleiding

Om de klimaatdoelen te halen is het noodzakelijk om de energievraag terug te dringen en onafhankelijker te worden van aardgas. Dit kan onder andere door het goed isoleren van woningen. Het college van B&W zegt hierover in het bestuursakkoord:

Olst-Wijhe maakt zich hard om de klimaatdoelen te halen. Hiervoor zetten we in op een actieve, integrale aanpak. We blijven sturen op prestatieafspraken met woningbouwcorporaties om hun woningbestand energieneutraal te maken. Ook stimuleren we de verduurzaming van woningen en bedrijfspanden. De voortvarendheid waarmee binnen Olst-Wijhe de energievisie en RES 1.0 zijn vastgesteld, vertalen wij in daadwerkelijke uitvoering.

(Bestuursakkoord Olst-Wijhe met de titel 'Focus en Verbinding')

Het Rijk stelt zich als doel om 2,5 miljoen woningen te isoleren in de periode tot 2030, met de nadruk op 1,5 miljoen slecht geïsoleerde woningen met energie labels D, E, F en G of vergelijkbare energetische staat (hierna te noemen lage energie labels). Hiervoor zetten wij het instrument Nationaal isolatieprogramma (hierna te noemen NIP) in. Gemeentes konden vanuit dit NIP een Specifieke Uitkering (hierna te noemen SpUK) 'lokale aanpak isolatie' aanvragen voor het financieel ondersteunen van inwoners die wonen in een woning met een lage energielabel. Dit hebben we gedaan, ontvangen en leggen in dit plan van aanpak uit hoe en met welke strategie we deze subsidie in gaan zetten.

Context

De Rijksoverheid publiceerde begin juni 2022 het 'Beleidsprogramma Versnelling Verduurzaming Gebouwde Omgeving'¹. In dit beleidsprogramma zijn uiteenlopende maatregelen en geldstromen uitgewerkt die ook voor gemeenten relevant zijn, zoals het NIP.

Om de warmtetransitie te bevorderen zijn meerdere middelen en instrumenten beschikbaar vanuit het Rijk, zowel voor inwoners als voor gemeenten. Het voert te ver om al deze programma's hier samen te vatten. Daarom lichten wij er een aantal uit. Het Rijk werkt bijvoorbeeld aan nieuwe wet- en regelgeving zoals: de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw), *de 'norm' (vanaf 2026 is de hybride warmtepomp de standaard) en gebouw gebonden financiering. Naast deze wettelijke sturingsinstrumenten zet het Rijk ook financiële sturingsinstrumenten in. In bijlage 2 staan de belangrijkste regelingen schematisch, met een verdere uitleg en het budget waarover onze gemeente kan beschikken. Dit plan van aanpak gaat over het NIP en specifiek over de 'lokale aanpak isolatie koopwoningen'.

Het Nationaal Isolatie Programma (NIP)

Het NIP voorziet in een meerjarige aanpak voor isolatie van koopwoningen met lage energie labels. Dit kan op eigen initiatief, ondersteund door landelijke en lokale regelingen en ondersteuningsaanbod. Huiseigenaren van een woning met een laag energie label mogen financieel worden gefaciliteerd wanneer zij in zee gaan met een aannemer, maar ook inwoners die alles zelf doen mogen vanuit de NIP-regeling worden gefaciliteerd.

Het NIP bestaat vier actielijnen (een schematisch overzicht hiervan staat in bijlage 1):

- Actielijn 1. Lokale aanpak isolatie koopwoningen
- Actielijn 2. Isolatie huurwoningen
- Actielijn 3. Eigen initiatief voor isolatie koopwoningen
- Actielijn 4. Aanpak energiearmoede; (in Olst-Wijhe: project Warm voor elkaar)

Dit Plan van aanpak richt zich op vooral op actielijn 1: Lokale Aanpak Isolatie koopwoningen maar maakt een koppeling met actielijn 4: Aanpak energiearmoede.

2. Gemeentelijke doelstelling en doelgroepen

De NIP-doelstellingen gaan uit van een aanpak gericht op doelgroepen en/of labelverbetering en gaan uit van het jaar 2030. Deze aanpak is gericht op koopwoningen met slechte energie labels van huishoudens die ondersteuning nodig hebben. Zoals genoemd in het bestuursakkoord en ook in onze Warmteverkenning stelt de gemeente Olst-Wijhe het isoleren van woningen als prioriteit bij de

¹ Rijksoverheid: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/06/01/beleidsprogramma-versnelling-verduurzaming-gebouwde-omgeving>

warmtetransitie. De landelijke doelstelling; het isoleren van koopwoningen met behulp van een lokale aanpak isolatie ligt dus in lijn met onze gemeentelijke doelstelling. We willen dus in zo veel mogelijk koopwoningen met lage energie labels de warmtevraag verlagen.

Doel

Het doel in Olst-Wijhe voor 2024, 2025 en 2026 is:

Minstens 250 huishoudens ontvangen financiële ondersteuning waardoor zij minimaal één isolatiemaatregel aan hun woning konden aanbrengen.

Doelgroepen

De eerste doelgroep is door het Rijk omschreven en zijn: Particuliere huiseigenaren die in het bezit zijn van een woning met een laag energie label. Omdat bij dit type woningen slechte isolatie tot hoge energierekeningen en in sommige gevallen energiearmoede kan leiden vinden we het van belang om ook een tweede doelgroep, particuliere huiseigenaren met energiearmoede, mee te nemen in deze aanpak. Daarom richten we ons in eerste instantie op deze twee doelgroepen: huiseigenaren met woning met lage energie labels en huiseigenaren die te maken hebben met energiearmoede.

Doelgroep 1: Particuliere huishoudens met woningen met een laag energie label.

Particuliere huishoudens met slecht geïsoleerde woningen is de grootste doelgroep van het NIP. Op basis van CBS-gegevens maakte het Rijk een verdeelsleutel om het budget te verdelen. Hierbij keken ze niet alleen naar participeren met woningen met lage energie labels, maar ook naar lage inkomens, vermogens van huishoudens en de WOZ-waarde van de woningen. Zo berekenden zij dat in Olst-Wijhe 291 huiseigenaren² woonachtig zijn die wij financieel mogen faciliteren.

Doelgroep 2: Huiseigenaren die onder de doelgroep energiearmoede vallen.

Gemeenten hebben in 2022 financiële middelen ontvangen om energiearmoede tegen te gaan. Dit is ook een actielijn vanuit het NIP. In Olst-Wijhe is hierdoor het project "Warm voor elkaar" volop in actie. Wij faciliteren inwoners van zowel huur- als koopwoningen die te maken hebben met energiearmoede. Voor het aanbrengen van kleinere isolatiemaatregelen en het geven van advies zetten we energie(bespaar)coaches en energiekussers in. Ook is recentelijk een witgoedregeling ingegaan. In Olst-Wijhe zijn naar schatting 51 particuliere huiseigenaren met een maximaal inkomen van 130% van de bijstandsnorm. De WOZ-waarde van hun woning is niet bekend. Huiseigenaren, die ook tot de doelgroep behoren, kunnen advies vragen bij een van de energievakmannen Salland of ons energieloket DBL Olst-Wijhe.

Vermoedelijk overlapt de aanpak energiearmoede met actielijn 1: Lokale aanpak isoleren koopwoningen van het NIP. Vanuit beide regelingen mogen grote isolatiemaatregelen gefinancierd worden. Zoals het isoleren van het dak, spouwmuur of vloer. Deze doelgroep willen we financieel ondersteunen met een subsidie van € 2.500. De keuze voor dit bedrag lichten we verderop toe.

3. Organisatie

Wie heeft welke rol en is op welk moment aan zet? Vanuit de nationale overheid kregen gemeenten de regierol (proces en organisatie) voor het behalen van de klimaatdoelen. Dit geldt ook voor het NIP. Deze regierol bestaat bij het NIP uit sturing op de uitvoering van: (interne) afstemming, budgetbewaking, personeelsinzet en dergelijke. Bij de uitvoering zijn zowel interne en externe partijen betrokken.

Project- en procesregie.

De portefeuillehouder Duurzaamheid is verantwoordelijk voor de warmtetransitie en de invulling van de NIP-gelden. De operationele taken worden ingevuld door het Team Leefomgeving/cluster Duurzaamheid. De dagelijkse projectleiding ligt ook bij team Duurzaamheid. Tijdens de projectfasen werkt het team Duurzaamheid samen met andere teams binnen de gemeente

² Bron VNG wijkpaspoort

zoals de teams Communicatie en Voorlichting (C&V), Beheer Openbare Ruimte (BOR) en Werk Inkomen en Zorg (WIZ).

Externe partners worden daar waar het kan lokaal gezocht zoals de plaatselijke bouwmarkten. Maar ook goede kennis en ervaring van zaken vinden we belangrijk. Daarom gaan we samenwerken met ons Energieloket: DBL: [Duurzaam Bouwloket | Olst-Wijhe](#). Naast de basis dienstverlening kopen we bij DBL extra dienstverlening in voor administratieve en procesmatige uitvoering van het project.

Hierdoor nemen zij voor 90% de taken van ons over. Daarnaast kiezen we voor hen omdat DBL:

- Is ons energieloket/ aanspreekpunt voor vragen van inwoners op het gebied van duurzaamheid
- Heeft jarenlange ervaring met het organiseren van collectieve isolatie acties en het uitvoeren van subsidieregelingen voor gemeenten.
- Werken samen met lokale ondernemingen. Uitgangspunt van DBL is om zo nauw mogelijk samen te werken met het lokale bedrijfsleven van de gemeente waarvoor zij de opdracht uitvoeren.
- Vullen de bestaande webpagina zo in dat het voor de inwoners makkelijk is om subsidie aan te vragen, voor de gemeente is het makkelijk om de monitoringgegevens te raadplegen.
- Is onafhankelijk.
- Werken met een klantvolgsysteem.
- Benutten koppelkansen. Andere programma 's zoals isolatie voucher programma of de aanpak van Energiearmoede kunnen worden gekoppeld
- Ontzorgt de gemeente en bewoners.

Deze dienstverlening van DBL valt onder het huidige contract die wij met hen hebben afgesloten. Dit betekent dat we geen aanbesteding hoeven te doen. Daarnaast sloten we, voor een zorgvuldige verwerking van persoonsgegevens, een voorbeeld van de verwerkingsovereenkomst met DB is opgenomen in bijlage 5.

We laten inwoners vrij in hun keuze voor individuele maatregelen of collectieve acties en richten ons op het ontzorgen en ondersteunen. Wij bieden drie sporen aan waaruit de inwoner kan kiezen. De eerste is volledige ontzorging door lokale en gecertificeerde bedrijven, spoor twee is dat inwoners zelf een bedrijf kiezen en spoor drie is een Doe-het-zelf. Hiervoor organiseren wij verschillende activiteiten gericht op informeren, ontzorgen doormiddel van advies en financiële ondersteuning. Om inwoners te helpen bij de keuzes voor het isoleren van hun woning en besparen kunnen zij gebruik maken van ons energieloket.

Daarnaast werken we dus met zowel interne- als externe stakeholders. In bijlage 3 staat een overzicht van alle stakeholders, wanneer de samenwerking plaatsvindt en welke rol iedere stakeholder heeft bij dit project.

Communicatie, informatie en stimulatie

Belangrijk is dat de doelgroepen goed in beeld zijn. Zo kunnen we onze inwoners goed informeren over de mogelijkheden en middelen. Hiervoor maken we, samen met team Communicatie en Voorlichting een communicatieplan en identificeren we de doelgroep nader. Van een groot deel van de woningen is het energielabel en de WOZ-waarde bekend. Hierdoor kunnen we de huiseigenaren gericht aanschrijven. Ook gaan we daarnaast alle woningeigenaren informeren en aanmoedigen om energie te besparen via allerlei bestaande of nieuwe communicatiemiddelen. Gelet op de afwezigheid van 'dwingend' instrumentarium zijn financiële stimulering en activering via communicatie dan ook vooralsnog de belangrijkste instrumenten. Hierbij kunnen wij ook gebruik maken van DBL. Zij delen concepten en sjablonen en denken actief mee in de communicatie vanuit hun ervaringen in andere gemeenten.

4. De subsidie en de uitvoering

Voor de toekenning van de SpUk-gelden van het NIP kijkt het Rijk naar het aantal koopwoningen met laag energielabel waarvan minstens 80% een lagere WOZ-waarde heeft dan het gemeentelijk gemiddelde of ligt onder de grens van de Nationale Hypotheek Garantie (NHG-grens) In 2023 is deze grens € 405.000. Per woning rekent het Rijk €1.460. Voor Olst-Wijhe berekenden zij dat het gaat om

[Typ hier]

291 woningen³ in de jaren 2023 en 2024. Met een gemiddelde WOZ-waarde van € 371.000⁴.

Dit waren de uitgangspunten bij de subsidieaanvraag. We vroegen het maximale budget aan en ontvingen de SpUK-middelen eind 2023. Een totaalbedrag van dit € 424.860.

(291 x € 1.460 = € 424.860)

Het budget is inclusief projectkosten. Hiervoor rekenen we 10% wat neerkomt op € 42.486.

Dit betekent dat we per woning een subsidie kunnen geven van € 1.300. Ditzelfde bedrag wordt ook in de regio gehanteerd. De proceskosten dekken we vanuit de CDOL-middelen die we van het Rijk ontvingen voor de inhuur van diensten en of derden.

Max. bedrag voor 2023	Max. bedrag voor 2024	Totaal aantal woningen	Max. bedrag 2023 en 2024.	Gem. WOZ-waarde O-W in 2022
€ 321.200	€ 103.660	291	€ 424.860	371.000

Tabel 1. Het aantal woningen in de verdeelsleutel van de NIP-regeling waarop het maximale bedrag is gebaseerd. Staatscourant 2023 nr. 19021 6 juli 2023

Aanvragen van de SpUK-gelden kan in 3 tranches. Het budget voor de eerste twee tranches, (2023 en 2024) is dus ontvangen. De uitvoering hiervan loopt tot en met eind 2026. Daarnaast is het mogelijk om tweemaal uitstel te vragen van 1 jaar. Over de aanvraagprocedure van de derde tranche (2025) moet het Rijk nog een besluit nemen.

Inzet van het budget

De SpUK-gelden mogen worden besteed aan:

1. Isolatie en ventilatie maatregelen.
2. Ondersteuning of projectkosten (10%).
3. Naast koopwoningen ook in gemengde vve's.

De eerste twee punten lichten we hieronder nader toe en geven aan hoe we dit in gaan zetten.

1. Isolatie en ventilatie maatregelen.

Huiseigenaren ontvangen geen budget vooraf. We geven verschillende mogelijkheden om mee toe doen: volledige ontzorging, zelf een bedrijf kiezen of door de Doe-het-zelf-isolatievoucher. Als bewoners kiezen voor een van de twee laatste opties dan krijgen ze achteraf de gemaakte kosten uitgekeerd. Dit doen zij dan op basis van facturen en foto's. Uitgangspunt is dat dit conform de maatregelenlijst van het Rijk gebeurt, zie bijlage 4. Daarnaast kunnen zij gebruik maken van de ISDE-subsidiemogelijkheden van het Rijk.

De ervaring leert dat de grootste groep kiest voor een volledige ontzorgingstraject. Ongeveer 5% tot 20% kiest voor een eigen bedrijf en nog kleinere groep kiest voor Doe-het-zelf. Op basis van deze ervaring gaan wij ervanuit dat 30 huiseigenaren een Doe-het-zelf-voucher aan gaat vragen. Zij kunnen dus voor € 1.300 aan materialen aanschaffen.

De voordelen van het zelf doen is dat het op zich niet uitmaakt of de inwoner de werkzaamheden zelf uitvoert of een isolatiebedrijf inschakelt. Echter de BTW op materialen is 21% en op arbeid 9%. De factuur bestaat doorgaans echter voor 40% aan materiaalkosten en 60% uit kosten voor arbeid.

De voorwaarden voor de maatregelen staan benoemd in bijlage 3: Isolatiemaatregel waarvoor subsidie verkregen kan worden.

Maatwerk

Uit openbare data blijkt echter dat binnen onze gemeente ongeveer 909 koopwoningen bekend zijn met een laag energie-label waarvan bij 307 koopwoningen WOZ-waarde lager is dan € 371.000. Daarnaast zijn van veel woningen de energie labels onbekend (ongeveer 200). Met de rijksmiddelen kunnen we dus een begin maken met het ondersteunen van inwoners die hun woning willen verduurzamen of in ieder geval aardgasvrij-ready maken. De keuze wie van deze huiseigenaren we als eerste gaan ondersteunen met deze SpUK gelden is maatwerk. Bij woningen met de allerlaagste

³ Aantal huishoudens is verkregen uit "bijlage 1 van de regelingstekst in de Staatscourant publicatie".

⁴ Aantal huishoudens is verkregen uit "bijlage 1 van de regelingstekst in de Staatscourant publicatie".

energie labels is de meeste winst te behalen maar vragen ook om de hoogste kosten. Beschikt de woningeigenaar zelf over voldoende eigen financiële middelen dan zetten we de subsidie van € 1.300 in als aanjaagbudget of extra ondersteuning. Beschikt de woningeigenaar niet over voldoende middelen dan mogen we financieel ondersteunen tot maximaal € 4.000. Aangezien we de proceskosten (inkopen van een dienst van DBL) betalen uit de CDOLE-middelen hebben we voldoende budget over om 15 huiseigenaren te ondersteunen met het maximale bedrag.

Verder doen we een beroep op de soliditeit van de woningeigenaar die voldoet aan de voorwaarden maar ook over voldoende vermogen beschikt om de verduurzaming van de woning met subsidies voor het grootste deel zelf te financieren. Hierbij zijn ook de ISDE-subsidies van het RVO ook ondersteunend.

Het is toegestaan om de budgetten vanuit het NIP en de energiearmoeden gelden te bundelen. Ook mogen we de budgetten voor het bestrijden van energiearmoede inzetten voor de het isoleren van woningen met lage energie labels. Hier kan ook een deel van de oplossing zitten.

Een aanname is dat minder huiseigenaren de subsidie aanvragen dan waarvoor wij een toekenning ontvingen, 291. Uitgaande van 250 huiseigenaren die wel een beroep doen op deze subsidie kunnen we een aantal huiseigenaren extra ondersteunen. Onze doelstelling voor 2024 en 2025 is dan ook : Minstens 250 huishoudens ontvingen financiële ondersteuning waardoor zij minimaal één isolatiemaatregel aan hun woning konden aanbrengen.

2. Ondersteuning en projectkosten

De kosten voor de diensten van DBL zijn gebaseerd op het aantal inwoners dat een beroep op hen doet. Hier kan dus vanaf worden geweken. We gaan vooralsnog uit van:

Doelgroepen	Subsidie	Aantal	Totaal in €	Dekking NIP	Kosten DBL in €	Dekking
Doelgroep A Energiearmoede (koopwoningen)	€ 2.500*	50	€ 125.000	Rijksbudget: Energiearmoede	€ 12.500	CDOKE
Doelgroep B Lage energie-labels	€ 1.460 ⁵	291	€ 424.860	Rijksbudget: Lokale Aanpak Isolatie koopwoningen	€ 42.500 (10%)	CDOKE
Totaal		341	€ 549.860		€ 55.000	

Tabel 2: beschikbaar budget per doelgroep

*We onderzochten naar de juiste hoogte van subsidiebedrag om mensen die te maken hebben met energiearmoede (doelgroep A) financieel te ondersteunen bij het isoleren van hun woning. Dit bleek € 2.500. Met dit bedrag kan wel echt een verduurzamingsslag gemaakt worden, de impact is groot maar ook behapbaar. Vaak verkeren deze mensen in situaties waarbij ze veel lastige dagelijkse beslommeringen ervaren. Met één maatregel hoeft de hele woning niet overhoop. Een ander argument is dat de inwoner eerst ervaart wat de impact is van de verduurzaamingsplan wordt dan te groot.

Voor de inwoners die vallen onder doelgroep B gaat bovenstaande niet altijd op. Hierbij speelt het inkomen en leefomstandigheden geen rol. Wel kunnen inwoners die behoren tot doelgroep A ook in doelgroep B vallen.

⁵ De subsidie van het Rijk bedraagt € 1.460 maal het aantal geschatte woningen met een laag energielabel. Voor de jaren 2023 en 2024 ontvangt Olst-Wijhe subsidie voor 291 woningen. Deze subsidie is inclusief materiaal, uitvoering, proces en projectkosten.

Naast DBL zetten wij wederom onze Energievakmannen Salland in. De energievakmannen Salland zijn professionals die de inwoners adviseren over de benodigde grote isolatiemaatregelen. Op deze manier hoeft de inwoner niet zelf onderzoek te doen naar de beste opties. Voor onze inwoners zijn hier geen kosten aan verbonden. Op dit moment beschikken we nog over 10 gratis energiescans. Wij nemen aan dat dit aantal onvoldoende is als wij de nieuwe campagne starten en bieden opnieuw 200 gratis energiescans van de energievakmannen Salland aan. Dit brengen we ten laste van het budget energiearmoede (40) en het budget ten behoeve van de klimaatdoelen (160).

5. Planning en capaciteit

Het budget voor 2023 en 2024 moet besteed zijn vóór 31 december 2026. Hiervoor is een goede inschatting van benodigde tijd, capaciteit en middelen nodig. Echter de wereld verandert snel en is niet stabiel te noemen. Denk bijvoorbeeld aan het grondstoffentekort of het gebrek aan personeel. Toch proberen we in dit hoofdstuk een inschatting te maken op de planning en capaciteit.

Planning

De planning bevat inhoudelijke en operationele taken die zowel door interne als externe partijen wordt volbracht. De taken zijn verdeeld in drie stappen: voorbereiding, uitvoering en monitoring.

Stap 1. Voorbereidingen

De doorlooptijd is tot het eerste kwartaal van 2024. Acties zijn:

- In kaart brengen van de woningen met een laag energielabel in combinatie met een WOZ-waarde die lager is dan het gemeentelijk gemiddelde of monumentale status heeft.
- Afspraken maken en vastleggen voor projectuitvoering of subsidieregeling met DBL.
- Afspraken afstemmen met team bedrijfsvoering voor juridische en financiële zaken.
- Subsidieregeling vaststellen door college van B&W en gemeenteraad
- Opstellen van een communicatieplan;
- Aanpak communiceren naar de interne en externe organisaties.
- Kick-of inplannen met DBL om regeling verder op te tuigen.

Stap 2. Uitvoering

Start is vanaf het eerste kwartaal van 2024. Acties zijn

- Afstemmen met DBL over uitvoering werkzaamheden zoals het beschikbaar maken van de Doe-het-zelf-isolatievoucher regeling en communicatie.
- Samen met DBL afstemmen over aanbod lokale isolatiebedrijven.
- Communiceren naar de doelgroepen

Als inwoners in 2024 al een isolerende maatregelen hebben aangebracht dan kunnen ze hiervoor met terugwerkende subsidie ontvangen.

Stap 3. Monitoring

Monitoring van voortgang en resultaten is essentieel voor succes. Monitoring brengt ook de mogelijkheden om het programma bij te sturen om te borgen dat de geformuleerde doelstellingen daadwerkelijk behaald worden. Om de voortgang van deze doelstelling te meten en aan de minister en Tweede Kamer terug te koppelen (doelmatige besteding van de middelen) zijn er het UPNL (UitvoeringsPlatform Nederland) formulier, de voorgangsrapportages en de SiSa-verantwoording. De monitoring volgt een strategie op korte termijn en lange termijn. De start is vanaf het derde kwartaal van 2024 tot aan het einde van het project.

Korte termijn

Om de voortgang van het project meten is periodieke monitoring van belang. De uitvoering van de monitoring ligt bij DBL, team Duurzaamheid zorgt voor de coördinatie. Via het digitaal dashboard van DBL monitoren we de regeling. Daarnaast is periodiek een voorgangsgesprek met de projectleider

van DBL en team Duurzaamheid. Hierin worden de resultaten besproken en kan tijdig worden bijgestuurd op ontwikkelingen. Het gaat hierbij om de volgende indicatoren:

- Het aantal aangevraagde vouchers.
- Het aantal woningen dat een isolatiemaatregel neemt.
- Type isolatiemaatregel.
- De hoeveelheid isolatiestappen per woning.

Acties zijn:

- Periodiek afstemming houden met betrokken partijen over de voortgang.
- Het college op de hoogte brengen van mijlpalen en belangrijke ontwikkelingen.

Lange termijn

Voor het rijk en voor onszelf is het lange termijn inzicht belangrijk. Hierdoor kunnen we grip houden op het proces en de achterliggende doelen behalen zoals CO²-reductie door het van vermindering van gasverbruik. Het SiSa-formulier is bedoeld voor de monitoring op de lange termijn. Ook de lange termijnmonitoring voert DBL uit. De voortgang wordt gerapporteerd aan het college. We gebruiken hierbij onder andere de volgende indicatoren:

- Verandering in energieverbruik van huishoudens binnen de doelgroepen.
- Verandering in gemelde energie labels van woningen die gebruik maakten van het programma.
- Gebruik van de NIP-gelden binnen de aangegeven periode⁶
- Voldoening aan opgestelde verplichtingen⁷.

Acties zijn:

- Periodiek afstemming met DBL en overige met betrokken partijen over de voortgang.
- Het college op de hoogte brengen de effecten van de regeling..

Capaciteit

Vanuit team Duurzaamheid zijn een interne projectleider en een medewerker betrokken bij dit project. Daarnaast werken zij samen medewerkers van team C&V en incidenteel een medewerker van team BOR en team WIZ. We schatten de urenverdeling intern als volgt in:

Functie	Activiteit	Aantal uren per jaar
Projectleider	Uitvoeringskosten/ intern	250 uur
Duurzaamheid	Uitvoeringskosten/ intern	150 uur
C&V	Communicatieplan opstellen.	16 uur
WIZ	Meedenken en uitzetten	4 uur.
BOR	Soorten management Plan mede ontwikkelen Monitoren. Zie volgend hoofdstuk	20 uur eenmalig 10 uur per jaar.

Tabel 3: inzet aantal uren van interne stakeholders

⁶ Deadline besteding verstrekking eerste tranche (2023/2024) is 31 december 2026.

⁷

- Ten minste 70% van middelen besteden aan energiebesparende isolatiemaatregelen of ventilatie.
- Bijdrage voor isolatie- en ventilatiemaatregelen maximaal € 4.000 per woning.
- Max. 20% v/h bedrag besteden aan ondersteuning aan eigenaar-bewoners en VvE's die daar zelf niet uit komen.
- Ten hoogste 10% van de ontvangen specifieke uitkering besteden aan uitvoeringskosten.
- In minimaal 75% van het aantal slecht geïsoleerde woningen waarvoor de gemeente budget heeft aangevraagd isolatiemaatregelen bewerkstelligen volgens de normen genoemd in bijlage 3.

6. Risico's en beheersmaatregelen

Het uitvoeren van het programma neemt enkele risico's met zich mee. In de onderstaande matrix zijn deze risico's uitgewerkt, de waarschijnlijkheid weergegeven en een mitigatiemaatregel, dus wat we moeten doen om het risico te verkleinen.

Risico	Waarschijnlijkheid	Mitigatie
Weinig aanmeldingen door inwoners.	Gemiddeld, In sommige gemeentes heeft de regeling niet het gewenste effect.	Leren van best-practices uit andere gemeentes en onze ervaring met het project Warm voor elkaar.
Capaciteit (projectcoördinatie en uitvoering)	Gemiddeld. Door de hoeveel vraagstukken waarvoor de gemeente de regierol krijgt is het lastig om goede uitvoering te geven aan alle projecten. Voor de coördinatie is voldoende capaciteit.	Door de samenwerking met DBL worden veel uitvoerende en administratieve taken uit handen genomen van de gemeente. (SISA)
(vermoeden) Frauderen door inwoners	Gemiddeld Doordat de aanvraagprocedure vrij makkelijk is kunnen inwoners onterecht aanvragen.	Gebruik maken van beschikbare openbare data en het houden van steekproeven.
Soorten Management Plan (SMP)	Groot. De wet op de natuurbescherming vraagt van gemeente een SMP zodat hun inwoners kunnen isoleren.	Sommige isolerende maatregelen vragen om een SMP. Het Rijk en provincie beraden zich over het omgaan met de wet op de Natuurbescherming.

Tabel 4: risico's en beheersmaatregelen.

Bijlage 1: Programma en actielijnen Specifieke Uitkering NIP

De programmalijnen 1 en 2 vormen samen het Nationaal Isolatie Programma (NIP)

SpUk Lokale Aanpak Isolatie Nationaal Isolatieprogramma

Bijlage 2 Regelingen en subsidies

In deze bijlage staan de huidige landelijke regelingen woningeigenaren en gemeenten om de verduurzaming door middel van isolatie te versnellen.

Regelingen en subsidies voor woningeigenaren

Voor woningeigenaren verstrekt het Rijk zowel subsidies als financieringen en voor verschillende type eigenaren. Een deel van de regelingen is recentelijk aangepast in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma of wordt binnenkort nog aangepast.

Regeling	Doelgroep	Type	Toelichting	Verstrekk er
Investeringsubsidi e Duurzame Energie en Energiebesparing (ISDE)	Particulieren	Subsidie	Investeringsubsidie voor bijv. isolatie en warmtepompen. Vanaf 2 april 2022 is de 2-maatregelen eis losgelaten.	RVO
Subsidie Vereniging van Eigenaren (SVVE)	VvE's, woon- verenigingen, woon- coöperaties.	Subsidie	Een investeringsubsidie voor professioneel energieadvies en energiebesparende maatregelen. De subsidie is voor (gemengde) VvE's, woonverenigingen en wooncoöperaties.	RVO
Subsidieregeling Verduurzaming en Onderhoud Huurwoningen	Particuliere verhuurders	Subsidie	Investeringsubsidie voor energiebesparende maatregelen	RVO
Nationaal Warmtefonds (leningen en hypotheke(n))	Particulieren en VvE's	Finan- ciering	Leningen en hypotheke(n) voor energiebesparing tegen de meest gunstige voorwaarden. Met ingang van 1 oktober 2022 is de financiering ook opengesteld voor huishoudens zonder leen-ruimte, tegen 0% rente en zonder restschuldrisico.	Nationaal Warmtefo nds

Tabel 5: Overzicht regelingen voor energiebesparing voor woningeigenaren.

Regelingen en instrumenten voor de gemeente

Het Rijk ondersteunt gemeenten door subsidies beschikbaar te stellen voor zowel uitvoering binnen de gemeente als financiering voor ondersteuning van inwoners in moeilijke situaties.

Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw)

Hoewel de gemeente de regie heeft over de verduurzaming van de gebouwde omgeving, gaan woningeigenaren over hun eigen woning. De Rijksoverheid werkt aan wetgeving om gemeenten meer bevoegdheden te geven voor het bepalen van de energie-infrastructuur in een wijk. De Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw) geeft gemeenten de mogelijkheid om de levering van aardgas in een bepaalde wijk te stoppen na een bepaalde datum. Er moet dan wel perspectief zijn op een alternatieve energievoorziening waar gebouweigenaren op kunnen aansluiten. Aangezien isolatie een randvoorwaarde is voor de meeste duurzame, alternatieve energievoorzieningen, is deze bevoegdheid hooguit een indirecte sturingsmogelijkheid op energiebesparing. De Wgiw is echter nog in ontwerp en treedt naar verwachting medio 2024 in werking.

De 'norm'

De Rijksoverheid werkt daarnaast aan enkele normen, onder andere voor huurwoningen en voor de duurzaamheid van verwarmingsinstallaties. Het Rijk besloot dat vanaf 2026 hybride warmtepompen de standaard worden voor het verwarmen van woningen. Dit betekent dat bij vervanging van de cv-installaties inwoners moeten overstappen op een duurzamer alternatief. In veel gevallen is dit een hybride warmtepomp, maar ook alternatieven zoals de volledig elektrische warmtepomp of een aansluiting op een warmtenet zijn mogelijk. Het kabinet wil hiermee voor leveranciers, installateurs en

woning- en gebouweigenaren duidelijkheid bieden en wijzigt hiervoor het besluit bouwwerken leefomgeving, ook wel bouwbesluit genoemd. Hierdoor worden geïsoleerde huurwoningen en hybride warmtepompen op een gegeven moment 'de norm'. Het is nog onduidelijk hoe de handhaving van deze normen in de praktijk wordt gebracht. Mogelijk krijgen gemeenten hier nog een rol in combinatie met nieuw instrumentarium.

Gebouw gebonden financiering

Het kabinet heeft aangekondigd te komen met een wetsvoorstel voor gebouw gebonden financiering en ontzorgingsconcepten vanaf 2025. Deze financiering is niet gekoppeld aan een persoon, maar aan de woning. Dit maakt het mogelijk om de financiering bij verkoop van de woning over te dragen aan de nieuwe eigenaar. Hiermee moeten drempels worden weggenomen voor woningeigenaren om hun woning te verduurzamen. Gebouw gebonden financiering ondersteunt gemeenten, provincies en marktpartijen om een ontzorgende rol aan te nemen en woningeigenaren te helpen. Het kabinet werkt het wetsvoorstel uit en hoopt de wijziging in 2025 in te laten gaan.

Financiële regelingen

Uitkering	Toelichting	Beschikbaar bedrag voor Olst-Wijhe
Middelen aanpak energiearmoede januari + juni 2022 (specifieke uitkering)	Een eenmalige, specifieke uitkering voor gemeenten die is uitgekeerd in januari 2022 met als doel om de energierekening voor de doelgroep zo snel mogelijk te verlagen.	€ 141.568 € 208.315
Middelen aanpak energiearmoede juli 2022 (specifieke uitkering)	Een eenmalige, specifieke uitkering voor gemeenten die is uitgekeerd in juli 2022 met twee bedragen: een additioneel bedrag voor de aanpak energiearmoede en een bedrag om een begin te maken met de lokale aanpak voor de isolatie van koopwoningen met EFG-labels.	€ 91.055
(Structurele) middelen uit het NIP op basis van meerjarige plannen	NIP SpUK-subsidie voor de isolatie van koopwoningen met DEFG-energielabels, op basis van een meerjarig plan. Het geld is bedoeld voor huiseigenaren die extra hulp nodig hebben bij het isoleren van hun woning. Hiervan kunnen ook activiteiten voor doe-het-zelfmaatregelen worden bekostigd.	€ 424.860

Tabel 6: Bedragen van het Rijk voor het verduurzamen/ isoleren van woningen

Bijlage 3: Isolatiemaatregel waarvoor subsidie verkregen kan worden.

Isolatiemaatregel	Minimaal oppervlak	Isolatiewaarde	Overige voorwaarden
Spouwmuurisolatie	10 m ²	Rd = 1,1 [m ² K/w]	
Gevelisolatie	10 m ²	Rd = 3,5 [m ² K/w]	
Vloerisolatie	20 m ²	Rd = 3,5 [m ² K/w]	Het aanbrengen van lokaal gespoten PIR of PUR is uitgevoerd met HFK-vrije blaasmiddelen.
Bodemisolatie	20 m ²	Rd = 3,5 [m ² K/w]	Het aanbrengen van lokaal gespoten PIR of PUR is uitgevoerd met HFK-vrije blaasmiddelen.
Dakisolatie	20 m ²	Rd = 3,5 [m ² K/w]	
Zolder- of vlieringvloerisolatie	20 m ²	Rd = 3,5 [m ² K/w]	De zolder of vliering moet onverwarmd zijn om voor subsidie in aanmerking te komen. Dit betekent dat er geen voorzieningen aanwezig mogen zijn waarmee u de zolder verwarmt, ook al gebruikt u die voorzieningen (bijna) niet.
Triple glasisolatie	8 m ²	U = 0,7 [W/m ² K]	U vervangt de kozijnen door isolerende kozijnen met een Uf-waarde van maximaal 1,5 W/m ² K.
HR ⁺⁺ glasisolatie	8 m ²	U = 1,2 [W/m ² K]	
Isolerend paneel in kozijn		U = 1,2 [W/m ² K]	Alleen in combinatie met glasisolatie
Isolerende deur		U = 1,5 [W/m ² K]	Alleen in combinatie met glasisolatie

Bijlage 4: Stakeholders en fysieke & digitale hulpmiddelen

In onderstaande tabel staan de interne- en externe stakeholders genoemd en hun rol binnen dit project.

Intern	Rol
Vorbereiding	
Bevolkingsadministratie Klantcontactcentrum/ post (Juridische zaken)	Data verzamelen en analyseren Verzenden brieven Overeenkomsten checken
Uitvoering	
Team C&V Team BOR Team WIZ	Opstellen communicatieplan Ontwikkelen van het Pré-SMP en SMP Meedenken en adviseren.
Extern	Rol
Vorbereiding	
Maatschappelijk betrokken organisaties Werkgroepen duurzaamheid/ energiecoöperaties Ouderenbonden/ kerken Plaatselijk belangen	Aan al deze groepen vragen we mee te denken en de doelgroep te informeren.
Uitvoering	
DBL Energievakmannen Salland Isolatiebedrijven Stichting Goede Buren Olst-Wijhe Energie(bespaar)coaches en -klussers (vrijwilligers) Plaatselijke bouwmarken	Contacten bewoners, bedrijven en administratieve ondersteuning Energiescans Aanbrengen energiebesparende maatregel. Adviseren en informeren (eventueel) Ondersteuning bieden bij subsidieaanvragen Informeren over Doe-het-zelf-voucher.

Tabel 7: in- en externe stakeholders met rol.

Fysieke & digitale hulpmiddelen

Ter ondersteuning maken wij gebruik van de onderstaande fysieke en digitale hulpmiddelen. De hulpmiddelen of personen hebben voornamelijk betrekking op communicatie en datavoorziening, zoals

Communicatie

- Flyers, posters
- Social Media
- Huis-aan-Huis
- Gerichte brieven
- Wijkbezoeken

Datavoorziening

- Giskaarten van de gemeente
- VNG-databases
- Regionale klimaatmonitor – [Regionale klimaatmonitor - Klimaatmonitor \(databank.nl\)](#)
- TNO-data energiearmoede – [Energiearmoede voorkomen | TNO](#)

Bijlage 5: Voorbeeld verwerkersovereenkomst

Verwerkersovereenkomst uitvoering Nationaal Isolatie Programma

Gemeente Olst-Wijhe waarvan het college van Burgemeester en Wethouders de verwerkingsverantwoordelijke is, verder te noemen Verwerkingsverantwoordelijke, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door de mevrouw G. Kosse, Teamleider Leefomgeving.

en

Duurzaam Bouwloket B.V., gevestigd te Stompetoren, KVK-nummer 6150 5080 verder te noemen Verwerker, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer R.A. de Groot, directeur

hierna afzonderlijk te noemen "Partij", of gezamenlijk "Partijen"

Overwegen het volgende:

- a. Partijen hebben op 04-03-2024 de offerte voor uitvoering Nationaal Isolatie Programma, hierna Hoofdovereenkomst, afgesloten, op grond waarvan Verwerker de volgende dienst(en) levert aan de Verwerkingsverantwoordelijke: Uitvoering Nationaal Isolatie Programma;
- b. Verwerker verwerkt voor de uitvoering van de Hoofdovereenkomst Persoonsgegevens voor Verwerkingsverantwoordelijke;
- c. Op de verwerking van Persoonsgegevens door Verwerker zijn de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Uitvoeringswet AVG (UAVG) van toepassing;
- d. Partijen willen in aanvulling op de AVG en de UAVG de volgende afspraken over de verwerking van Persoonsgegevens vastleggen in deze verwerkersovereenkomst (hierna: de Verwerkersovereenkomst);

En komen het volgende overeen:

Artikel 1 Definities

- 1.1 Begrippen uit de AVG en de UAVG die in deze Verwerkersovereenkomst worden gebruikt, hebben dezelfde betekenis.
- 1.2 Bijlagen: aanhangsels bij deze Verwerkersovereenkomst, die onlosmakelijk deel uitmaken van deze Verwerkersovereenkomst.

Artikel 2 Ingangsdatum en duur

- 2.1 Deze Verwerkersovereenkomst gaat in op het moment dat de Hoofdovereenkomst tot stand is gekomen, tenzij Partijen anders overeenkomen.
- 2.2 Deze Verwerkersovereenkomst eindigt op het moment dat Verwerker de verwerking van Persoonsgegevens op grond van de Hoofdovereenkomst heeft beëindigd en de afspraken over het teruggeven en/of wissen van Persoonsgegevens zijn nagekomen.

Artikel 3 Onderwerp van deze Verwerkersovereenkomst

- 3.1 Verwerker verwerkt de door of via Verwerkingsverantwoordelijke ter beschikking gestelde Persoonsgegevens uitsluitend in opdracht van Verwerkingsverantwoordelijke voor de uitvoering van de Hoofdovereenkomst en uitsluitend overeenkomstig schriftelijke instructies van Verwerkingsverantwoordelijke, tenzij een op Verwerker van toepassing zijnde Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke wettelijke bepaling hem tot verwerking verplicht. In dat geval zal Verwerker Verwerkingsverantwoordelijke, voorafgaand aan de verwerking, daarvan zonder onredelijke vertraging in kennis stellen, tenzij die wetgeving deze kennisgeving om gewichtige redenen van algemeen belang verbiedt.
- 3.2 De door Verwerker uit te voeren verwerkingen staan beschreven in tabel 1 van Bijlage 1.

Artikel 4 Inhoudelijke afspraken

4.1 Beveiligingsmaatregelen

Verwerker zorgt voor passende technische en organisatorische maatregelen om de Persoonsgegevens goed te beveiligen, zoals bedoeld in artikel 32 AVG. De wijze waarop Verwerker de passende technische en organisatorische maatregelen aantoont, staat in Bijlage 2.

4.2 Audits

Verwerker verleent alle benodigde medewerking aan audits uitgevoerd door een gecertificeerde auditor over de nakoming van de afspraken binnen deze Verwerkersovereenkomst en Bijlagen, tenzij Verwerker door middel van een geldige certificering, die periodiek door een geaccrediteerde instelling wordt getoetst, heeft aangetoond dat Verwerker de gemaakte afspraken nakomt. De kosten van deze audit worden gedragen door Verwerkingsverantwoordelijke (zowel eigen kosten als kosten van Verwerker), tenzij de auditor één of meer tekortkomingen van niet ondergeschikte aard van Verwerker constateert die ten nadele zijn van Verwerkingsverantwoordelijke.

4.3 Verwerking buiten de EER

Verwerker mag Persoonsgegevens buiten de Europese Economische Ruimte (laten) verwerken wanneer is voldaan aan de voorwaarden van artikel 45 of 46 AVG. Wanneer er sprake is van een verwerking buiten de EER, dan stelt Verwerker Verwerkingsverantwoordelijke daarvan vooraf op de hoogte.

4.4 Geheimhouding

Personen die werken voor (sub)Verwerker en (sub)Verwerker zelf, moeten Persoonsgegevens waarmee zij werken geheimhouden. De personen die werken voor Verwerker en subverwerkers hebben daarom een geheimhoudingsverklaring getekend, of zich op een andere manier schriftelijk gebonden aan de geheimhouding.

4.5 Subverwerkers

De ten tijde van het afsluiten van deze Verwerkersovereenkomst bekende subverwerkers vermeldt Verwerker in tabel 3 van Bijlage 1. Verwerkingsverantwoordelijke verleent hierbij algemene toestemming voor de inschakeling van subverwerkers. Verwerker houdt na de start van de werkzaamheden Verwerkingsverantwoordelijke op de hoogte van de beoogde inschakeling van nieuwe subverwerkers. Bij de inschakeling van subverwerkers blijven de artikelen 28.2 en 28.4 AVG onverkort van kracht.

4.6 Rechten van betrokkenen

Als een betrokkene een beroep doet op zijn rechten zoals genoemd in artikel 12 t/m 22 AVG, helpt Verwerker Verwerkingsverantwoordelijke om daarop binnen de wettelijke termijnen een beslissing te nemen.

4.7 Gegevensbeschermingseffectbeoordeling en voorafgaande raadpleging

Op verzoek van Verwerkingsverantwoordelijke werkt Verwerker altijd mee aan een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (DPIA) en een voorafgaande raadpleging als bedoeld in artikel 35 en 36 AVG.

Artikel 5 Inbreuk in verband met Persoonsgegevens

- 5.1 Verwerker zal Verwerkingsverantwoordelijke zonder onredelijke vertraging, maar uiterlijk binnen 24 uur, informeren na vaststelling van een (vermoedelijke) Inbreuk in verband met Persoonsgegevens. Verwerker vermeldt hierbij voor zover bekend de vermeende oorzaak van de (vermoedelijke) Inbreuk, de categorie persoonsgegevens, de categorie betrokkenen en het aantal betrokkenen.
- 5.2 In geval van een Inbreuk neemt Verwerker zonder onredelijke vertraging alle maatregelen om de Inbreuk te herstellen, de gevolgen daarvan te beperken en verdere Inbreuken te voorkomen.
- 5.3 Verwerker heeft een gedetailleerd logboek van de Inbreuken en de maatregelen die op Inbreuken zijn genomen. Verwerkingsverantwoordelijke mag dat inzien, wanneer deze daarom vraagt.

- 5.4 Verwerkingsverantwoordelijke beslist of de Inbreuk moet worden gemeld bij de
de toezichthoudende autoriteit en/of Betrokkene. Verwerker ondersteunt de Verwerkingsverantwoordelijke waar nodig bij de melding aan de toezichthoudende autoriteit en/of Betrokkene.

Artikel 6 Aansprakelijkheid

- 6.1 Eventuele in de Hoofdovereenkomst overeengekomen beperkingen van de aansprakelijkheid hebben ook betrekking op de Verwerkersovereenkomst.

Artikel 7 Beëindigen verwerkersovereenkomst

- 7.1 Partijen moeten in de Hoofdovereenkomst afspraken maken over de beëindiging van de Hoofdovereenkomst en de daaruit voortvloeiende teruggave en wissing van Persoonsgegevens.
- 7.2 De geheimhouding geldt ook nog na beëindiging van deze Verwerkersovereenkomst.

Artikel 8 Overige bepalingen

- 8.1 Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing. Alle geschillen, ook als alleen één Partij vindt dat er een geschil is, zullen in eerste instantie worden voorgelegd aan dezelfde bevoegde rechter als genoemd in de Hoofdovereenkomst.

Ondertekening

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend,
Ingangsdatum: 01-01-2024

Gemeente Olst Wijhe
datum: 12-03-2024

De burgemeester van Olst-Wijhe
namens deze:

G. Kosse
Olst Wijhe

Duurzaam Bouwloket B.V.
datum:

namens deze

R.A. de Groot
Stompetoren